

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci Svarez, Granatensis, E Societate Iesv
Doctoris Theologi, Et In Conimbricensi Academia
Sacrarum Literarum Primarij Professoris. Tractatvs De
Legibvs, Ac Deo Legislatore**

Suárez, Francisco

Mogvntiae, 1619

XV. De ratione & causa finali ad iustitiam tributi necessaria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94074](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94074)

cipes non à populo, sed à Regibus, vel Imperatore sum-
um statum, ac dignitatem acceperunt, & ideo non à
populo, sed à Rege, vel iuxta Regis præscriptum pos-
sunt certos redditus à vassallis accipere. Atq; hæc vi-
detur esse ratio propria, cur hic actus imperandi tribu-
ta, est proprius supremi Principis, quæ consequen-
ter optimè videtur ostendere, esse hoc tam intrinse-
cum illi supremæ potestati, vt contraria consuetudo
illam destruat, & iustitiæ multum repugnet, ideoq;
non fit admittenda contra Principem, neq; sufficiat
ad iustificanda noua tributa, sine certa facultate à
Regibus concessa.

14. *Auctorem sententia.*
Hæc ergo sententia mihi videtur verior, & securi-
or, quia est magis consentanea iuri, & rationi, & quia
impositio tributorum est grauissima, & multa cõsi-
deratione indiget, vt iuste fiat, & ideo non est facile
cõmittenda voluntati eorum, qui in temporalibus
habent superiorem, nec consuetudo aliud inducens
honestè censenda est. Neq; præsumendum est, quòd
bona fide sit introducta, vel per scientiam, & patien-
tiam Regum. Oportet tamen aduertere, aliud esse,
quod Princeps aliquis inferior præscribat potestatem
imponendi tributa retentâ subiectione ad superio-
rem, & sine licentia eius: aliud vero esse, quòd Prin-
ceps, qui prius recognouerat superiorem per cõsuetudi-
nem, & præscriptionem, eximatur à tali subiectione,
& fiat supremus, & sic acquirat potestatem imponen-
di tributa. Hactenus ergo de priori modo loquuti su-
mus, & ita dicimus fieri non posse, tum propter iura
citata, tum propter repugnantiam, quam inuoluit
contra iustitiæ æquitatem, & debitum ordinem, qui
seruandus est, stante subiectione.

15. *Larissa cum Bor. Panorm. Conar.*
At verò si in posteriori modo supponamus, illam
potestatem supremam, & exemptionem posse præ-
scriptione acquiri, vt Iurista cõmuniter docent cum
Bart. in l. *insanem*. ff. de publi. iudi. in fin. & in l. *hoffer*.
ff. de capti. & alijs quos refert, & sequitur Cou. in di-
cta reg. *possessor*. 2. p. §. 2. n. 8. §. *ex his vero*, & in reg. *pecca-*
tum. §. 9. n. 9. Hac (inquam) sententia supposita conse-
quens erit, vt talis Princeps acquirat etiam potesta-
tem imponendi noua tributa, quia iam non est sub-
ditus, sed supremus, & ita ad illum pertinet regula
textus in dicto c. *innouamus*, & dicto c. *super quibusdam*.
Panor. verò in c. *cum non liceat*. de præscri. n. 16. sentit,
non posse supremam regni potestatem illo modo ac-
quiri quia non potest inferior eximi à potestate su-
perioris consuetudine sola, etiam lógissima. Sed hæc
quæst. nunc ad nos non pertinet; tantum n. ex hypo-
thesi loquimur, quæ sine dubio vera est, quidquid sit
de veritate suppositionis, quamuis etiam illa satis
probabilis sit, & fortasse etiam praxi comprobata.
Nam multa regna censentur hanc potestatem vsu ip-
so & præscriptione acquisiuisse præcedente aliqua
probabili occasione, & titulo.

16. *Nim esse pa- rum rationem de consuetudine de imponendi tributa, & exigendi*
Ad rationes ergo contrariæ sententiæ nego esse
Parem rationem de consuetudine imponendi tribu-
tum, vel exigendi, tum quia prior consuetudo nulli-
us binire censetur sufficiens ad acquirendam pote-
statem imponendi tributum; posterior vero inue-
nitur approbata, vt sufficiens ad iustitiæ tributum.
Quia prior potestas multò maior est, magisq; perni-
ciosa reipublicæ, si indebitè vsurpetur, tum etiam,
quia per illam consuetudinem derogatur supremæ
potestati regie, per posteriorem autem minimè, imò
fundatur in præsumptione contra subditos soluen-
tes tributum antiquum, est non constet qua potestate
vel causa impositum sit. Vnde ex hac parte consuetudo
illa, & præscriptio fauet Principibus. Quod si sit
sermo de consuetudine accipiendi tributum, per quâ
solet præscribi contra Regem (quod maximè inten-
dunt Iurista ibi allegati) sic etiam neganda est conse-
quentia, quia vtilitas tributum potest facile à Rege dona-
ri alijs, & ita nihil est, quod vetet præscriptionem in
illam. Quia per illam non derogatur dignitati, & po-
tastati regie, sed tantum cuidam temporali vtilitati;
Suarez de Legib.

quod secus est in consuetudine imponendi tributa;
vt ostensum est. Et ita et responsum est ad alia exem-
pla, quæ ibi afferuntur: nam licet sint de actib. refer-
uatis Principi, non tamen sunt propria signa excellen-
tiæ eius, vel actus, qui veluti intrinsecè includant de-
pendentiam à supremâ potestate, vt est tributorum
impositio.

Ad confirmationem respõdeo, posse quidem Prin-
cipem committere inferiori, vt nomine, & auctori-
tate sua tributum imponat in particulari casu, & ex-
aminata causa, ratione, & modo, vt in eisdem iurib.
significatur: non tamen posse iuste cõcedere inferiori
generale priuilegium imponendi tributum indepẽ-
denter à sua approbatione, & redundans in solam v-
tilitatem ipsius inferioris; esset enim tale priuilegium
valde perniciosum reipublicæ, ac communi bono, &
valde repugnans supremæ potestati eiusdem Prin-
cipis, & iustitiæ æquitati, vt ostensum est. Ideoq; ex vi
consuetudinis, quantumcunq; longæuæ, nunquam
præsumitur esse fundatam in aliquo priuilegio, vel
iusto titulo. Et hæc est ratio sufficiens, vt per eam non
possit talis potestas comparari.

CAPVT XV.

De ratione, & causa finali ad iustitiã
tributi necessariã.

17. *Glossa. Medin.*
Secunda conditio ad iustitiã tributum necessaria,
est causa finalis, seu ratio. Ita sumitur exc. *peruanis*, & *peruenis*.
de censib. vbi etiam significatur, necesse esse, causam
esse notam, quia *census ignorantia* (vt ibi dicitur) i. cu-
ius iusta causa ignoratur (vt ibidem exponit Glossa)
nullo iure diuino, vel humano probatur. Et ideo, inquit
Pontifex, oportet, vt *census omnium*, ad quos, & quomodo
per solui debeat, præsciatur. Quod intelligendum est de
censibus nouiter impositis, vel imponendis, vt ibi sè-
tit Glos. vt notat Medin. supra q. 14. Nam de antiquis
præsumitur causa, licet non sciatur, vt dicemus. Imò
etiam in tributis nouis (vt infra dicam) non est neces-
sarium, vt causa sit nota omnibus, & singulis de po-
pulo; oportet tamen vt sit nota Principi, & consilia-
rijs eius, vel procuratoribus regni, aut alijs ad quos
pertinet iustitiã tributum examinare. Quia nisi Prin-
cipi constet iustam interuenire causam, vel probabi-
libus rationibus, vel fide digna, auctoritate, & iudicio
suorum consiliariorum, non poterit iuste imponere,
vel exigere tributum, quia temere agendo non habet
ius exigendi. Et ideo nec retinere potest, quod sic exegit,
nisi postea examinata causa inuenierit iustum fuisse
tributum in re, licet temere fuerit impositum.

21. *Rom. 13.*
Vt autem causa sit iusta, dicunt Doctores omnes,
necessarium esse, vt tributum imponatur, ppter bo-
num commune, nõ propter priuatum ipsius Prin-
cipis. Sed in hoc oportet duo distinguere, vnum est id,
quod debetur Principi ratione sui muneris, & labo-
ris, quod dici potest pertinere ad vtilitatem eius: nõ
datur ad sustentationem, & quasi stipendium. Aliud
est, quod necessarium est ad subueniendum reipubli-
cæ in occasionibus necessarijs occurrentibus. Si ergo
de vtilitate Principis priori modo spectata sit sermo,
iuste imponuntur tributa propter vsum, & vtilitatẽ
Principis. In hoc enim sensu dixit Paul. ad Rom. 13. I.
deo enim tributa præstatu. & subdit, *Minister enim Dei est*.
Quasi diceret, soluitis stipendium Principibus, quia
ministri Dei sunt, in hoc ipsum seruientes, ac subinde
propter eorum ministerium. In hac autem vtilitate
seruanda est æqualitas, vt sc. detur Principi quantum
necesse est, & quantum decet iuxta statum, & labores
eius, non verò sine mensura iuxta concupiscentiam
eius. Addi vero potest, hanc vtilitatem Principis non
esse omnino priuatam, sed communem, quia ipse est
persona publica, & sustentare illum, & statum illius;
bonum commune est. Præter hunc autem finem;
Ce impo-

imponuntur sepe aliqua tributa propter insurgentes occasiones, & causas, & de his verum est, causam esse debere non commodum Principis, neque alicuius personae priuatae, sed communis bonum.

3. Duplex ergo immediata causa in tributis spectanda est, vna pertinet ad personam Principis, vt talis est; alia spectans ad sumptus communes. Et haec potest esse multiplex. Vna, & valde communis est, bellum, & ideo dixit Aug. 22. contra Faust. c. 74. tributa solui vt habeat Rex, vnde militibus stipendia soluat. Alia causa esse solet refectio pontium, & viarum, atq; earum custodia, & aliae similes, quae in totius communis comodum cedunt. Sic igitur explicata causa tributi, non potest esse iusta, nisi ad commune bonum pertineat: nam cum onus tributi commune sit, etiam finis, seu fructus eius debet esse communis, alioqui non seruaretur aequalitas. Hoc autem praecipue locum habet in tributis, quae per se vt tributa imponuntur. Nam imponi etiam possunt in poenam alicuius delicti, vel in recompensationem alicuius nocementi illati, vt supra dictum est. Tunc ergo non oportet, vt ad commune vtilitatem specialiter ordinentur. Nam si ponantur in poenam, poterunt sicut aliae poenae applicari fisco, vel pauperibus, vel alijs pijs, aut et publicis operibus, aut ministris iustitiae arbitrio Regis imponentis. Si vero sint ad daena recompensanda, in eorum commodum redundare debent, qui damnum passi sunt, vt per se constat.

4. Atq; hinc sequitur, quantitatem tributi non posse iuste excedere conditionem, seu indigentiam causae. Quia sicut causa iusta est necessaria, ita etiam proportio tributi ad causam eius necessaria est ad aequalitatem iustitiae commutatae, quae est rei ad rem, quia tantum tributum iuste potest imponi, quantum ad finem eius est necessarium, & sufficiens: nam si plus imponatur, iam in eo non habet causam, & excedit aequalitatem iustitiae, vt in simili dicitur in c. quia plerique, de immunit. Ecclesiastica. Atq; ita sub hac conditione includitur alia, quam Caiet. ponit in sum. verb. vt iustig alia, quam vocat vsum, i. quod tributum expeditur in illum vsum, propter quem est impositum, & sumitur ex D. Th. li. 2. de regim. Princ. c. 12. Nam vt iuste exigatur tributum, & ex debito soluatur, tantum necessarium requirit, vt id fiat, propter quod imponitur, eumq; imitatus est Greg. Lop. in l. 2. tit. 1. p. 2. n. 9.

5. Circa hanc vero conditionem est considerandum, si loquamur de tributis, quae penduntur ipsi Regi ad suos sumptus, & propter suos labores, & vigilias, talium tributorum iustitiam non pendere ex vfu: nam siue male, siue bene Rex postea expendat tales redditus, non erit iniustus accipiendo tributa, quia vere est dominus illorum, & de illis potest libere dispensare, sine iniustitia, dummodo suo muneri satisfaciatur, gubernando, & defendendo rem publicam, sicut tenetur. Alioq; si in hoc deficiat, iniuste accipiet, & retinebit haec tributa, quae propter officium dantur, & sunt tanquam merces operis, quam iniuste accipit, qui non laborat. Si vero loquamur de tributis impositis ad opera communia reipublicae, de his clarum est, debere expendi in talia opera, alias committi fraudem, & iniustitiam, quae potius est in acceptione, & retentione illius, quam in impositione. Nam haec potuit esse iusta, si vera causa suberat; postea vero acceptio, vel retentio fit iniusta ex defectu debitivus. Necessarium ergo est, vt tributum expendatur in opus, propter quod impositum est: na illius tributi no fit proprie Rex dominus, sed dispensator. Vnde ad summum poterit interdum, quando vera necessitas occurrerit, commutare illud in aliud opus pertinens etiam ad communem regni, vel populi vtilitatem. Nam quoad hoc habet supremam potestatem, & administrationem.

6. Ex quo ulterius infertur, tributum pendere (vt sic

dicam) a causa in fieri, & conseruari. Nam si causa est necessaria ad iustitiam tituli, non potest plus durare tributum, quam causa. Quia cessante causa (vt ius necessaria, & in suo genere adaequata) cessat effectus, c. r. & conf. cum cessante, de appell. Quod ita ferè explicat Gloss. c. uari. trans varia iura in c. post translationem, de renunc. ver. cessante, & norant Doctores in l. cum pater. §. dul. isimi. ff. de leg. 2. Sed in praesenti, causa est necessaria ad iustitiam tributi, vt dictum est; ergo illa cessante, cessat iustitia, & consequenter debet cessare tributum. Et confirmatur, quia si cessante causa tributum exigatur, iam plus exigitur, quam sit necessarium; ergo in eo non seruatur aequitas, nec iustitia, quia, vt diximus, proportio inter quantitatem tributi, & exigentiam causae est necessaria ad iustitiam tributi; ergo si causa sit perpetua, tributum poterit esse perpetuum: si autem sit causa temporalis, tributum debet etiam esse temporale, ita vt illa cessante, hoc etiam cesset.

Hoc autem intelligendum est cum limitatione, seu declaratione, vt intelligatur formaliter de causa, potius quam materialiter. Nam licet cessauerit determinata causa, pro qua positum fuit tributum, si alia aequiualeus loco illius substituatur, poterit non cessare tributum, quia tunc non cessat simpliciter causa, sed talis causa, quae non est simpliciter necessaria, & est in potestate Principis, vt dixi, illam mutationem facere, sicut potest nouum tributum imponere, noua insurgente causa. Item oportet aduertere, interdum causam tributi consistere in vno actu, seu effectu, quo absoluto omnino cessat causa, vt adificatio tali ponte, finitio tali bello, & similib. & in huiusmodi causa maxime procedit doctrina data, quod cessante illa, cesset iustitia tributi. Saepius vero causa tributi est permanentior, & occasio eius cessat pro aliquo tempore, semper tamen manet occasio, vel periculum eius. Vt v. g. causa imponendi pedagium fuit securitas itineris, & comoditas, quam Rex procurare tenetur. In his ergo, & similibus causis, licet pro aliquo tempore cesset actualis necessitas expensarum in tali opere, nihilominus non cessat tributum, nec iustitia eius, tum quia illud est accidentarium, & in remota non potest esse tanta dependentia, alias quotidie fieret mutatio iuxta occurrentes occasiones, quod sine dubio non expedit. Tum praecipue, quia illa causa de se est permanens, & Princeps semper tenetur esse paratus, & habere curam securitatis viarum, aut maris, quae obligatio est digna stipendio. Tum denique, quia sicut cessat interdum necessitas expensarum in vno vel alio opere, ita sepe occurrunt aliae occasiones expendendi, quae loco aliorum operum possunt succedere. Et ita vt in hoc etiam fumatur aequalitas, tenetur Princeps non pro quacumq; exurgente occasione nouam facere impositionem, etiam temporaneam, sed prudenter perserare, an pro illis sufficiant, antiqua tributa, in quibus actualis necessitas faciendi expensas cessauit, vel suspensa est.

Queri vero ulterius potest, an in aliquo casu possit iuste exigere tributum, cuius causa cessauit, saltem ratione antiquae consuetudinis, quae suppleat vicem causae. Hoc dubium tangit Cordu. in Sum. Hispan. q. 95. & absolute negat, quia non putat posse bonam hanc in tali consuetudine interuenire. Contrarium tenet Medin. dict. c. 14. qui non solum affirmat sufficere consuetudinem ad praesumptionem iustae causae, quando de illa est ignorantia negatiua, vt sic dicam, verum etiam constet causam, propter quam impositum fuit tributum, cessasse, atq; adeo iam non subsistere legitimam causam; putat nihilominus, consuetudinem antiquam, & bona fide, ac sufficienti tempore praescriptam, sufficere, vt tributum iuste exigatur. Ratio est, quia praescriptio dat sufficientem titulum, & supplet defectum quemlibet, etiam si proueniat ex defectu causae. Quod si obijcias, quia tunc non potest consuetudo esse bona fide continuata, nam eo ipso quod

SVATA
LIB. V.
DE VARIETATE
LEGUM HUMANARUM.
CAP. I.
DE TRIBUTIS.
§. I.

6 quia plerique
Caiet.
D. Thom.
Greg. Lop.

Tributum
pendere a
causa in
fieri.

c. cum cessante
te. cap. post translationem.

7.

8. Dubium de
consuetudine
causae.

Medin.

Medin.
Cordub.

quod dicitur causam cessasse, non potest exactio tributi bona fide continuari. Respondet, posse durare bonam fidem, quia licet prior causa cessauerit, loco illius succedit prescriptio, quae dat sufficientem causam iustam ad exigendum tributum.

9. Sed hoc non videtur satisfacere. Nam consuetudo antecedit titulum praescriptionis, nam est causa eius; ergo bona fides consuetudinis non potest fundari in praescriptione, quia ante acquisitum titulum praescriptionis oportet, ut consuetudo bona fide continuetur ergo toto illo tempore non potest fundari bona fides in titulo acquisito per praescriptionem. Neque tunc potest fundari in alia causa iusta: nam supponimus, illam cessasse, & hoc constare Principi exigenti tributum: ergo non potuit illa consuetudo bona fide continuari. Et declaratur amplius, quia dum iusta causa tributi durat, consuetudo exigendi non fertur ad praescribendum ius exigendi est cessante illa causa, alias omne tributum positum propter causam temporalem, duraturam tamen longo tempore, quadraginta, aut centum annorum, praescriberetur per illud tempus, ut perpetuo peti possit, etiam si constet causam cessasse, quod est aperte falsum, quia esse inaequalitas magna inter tributum, & causam eius, quin potius eo ipso, quod consuetudo exigendi continuatur tantum propter durationem causae, praescribitur (ut sic dicam) contra solutionem talis tributi, si cesset talis causa. Et ita dum causa durat, & propter illam durat etiam exactio tributi, non potest inchoari praescriptio ad exigendum illud sine tali causa; ergo deberet inchoari postquam cessauit causa, & nihilominus continuata fuit exactio, ac tunc non potuit esse bona fides, quia nec potuit fundari in causa, quae cessauit, & non ignorabatur, ut supponitur, neque in praescriptione, quae nondum erat; ergo talis consuetudo nunquam potest dare titulum praescriptionis.

10. Alio ergo modo censeo esse possibilem bonam fidem in huiusmodi consuetudine, & ita esse explicandam, & praesumendam, ut praescriptio iudicari possit legitima. Nam licet causa prima, propter quam fuit impositum tributum, cessauerit, potuit loco illius alia, & alia succedere, & ita bona fide tributum continuari: nam hoc est in potestate Principis, ut diximus. Si ergo constaret, non solum primam causam cessasse, sed etiam nullam aliam extra praescriptionem fuisse loco illius subrogatam, non video, quomodo possit bona fide continuari consuetudo exigendi tale tributum, ut probat ratio facta. Si verò quavis cõfiter primam causam cessasse, non tamen constet, an alia fuerit loco illius subrogata, tunc potest facile locum habere bona fides. Et ideo distinguenda sunt tempora. Aut n. sumus intra tempus nondum consummata praescriptionis, & tunc dicendum est, quae primum constituit causam omnino cessasse, ita ut neque prima subsistat, neque alia iusta subuenierit, cessandum esse ab exactione tributi, quia tunc nec per se est iustum, ut ex dictis patet, nec ratione praescriptionis, quia non fuit consummata. Aut loquimur de tempore post consummatam praescriptionem, & tunc poterit tributum sustineri, quicquid sit, vel fuerit de causa in re ipsa spectata: nam praesumitur fuisse iusta. Neque est moraliter possibile, ut post talem praescriptionem incipiat positio constare (ut sic dicam) quod nulla subsit causa, sed ad summum negatiue potest non constare de illa, & ita semper est locus praesumendi non deesse.

11. Praesertim quia est tanta varietas in statu, & sumptibus Principum, & in valore rerum, ut facile credi possit, antiqua tributa, quae propter alias causas imposita fuere, illis cessantibus durasse, quia iudicata sunt necessaria ad honestam Principis sustentationem. Quod etiam attigit Medin. supra, & propter hoc Castro supra, in his tributis antiquis non requirit has conditiones, sed pro illis dicit sufficere immemorabilem consuetudinem. Et ita mihi probabile Suarez de Legib.

est, ad hanc consuetudinem, quae suppleat causam iustam, non sufficere certum tempus etiam diuturnum, sed oportere, ut excedat hominum memoriam, argumento dicti c. super quibusdam, à paritate rationis, & quia tributum nunquam potest iuste exigi, nisi per respectum ad causam iustam, nec aliter potest praescribi, quia hic respectus intrinsecè includitur in ipsa consuetudine, ut iusta, & bona fide esse possit; ergo oportet, ut causa illa sit nota, vel praesumpta; ubi autem ignoratur, non potest ita praesumi, nisi consuetudo excedat hominum memoriam; ergo talis consuetudo necessaria est ad hunc effectum, & ita etiam sentit Medina supra.

CAPVT XVI.

De forma, & materia in legibus tributorum seruandis.

Tertia conditio adiustitiam tributi necessaria est forma, ut Caiet. loquitur, seu proportio, ut loquitur Castro: haec enim duo in idem coincidunt, ut significauit Medin. quia illa forma nihil aliud est, quam proportio seruanda inter tributum, & subditos, quibus imponitur. Nam praeter proportionem inter quantitatem totius tributi, & causam eius, quae pertinet ad qualitatem rei ad rem, seu iustitiam commutatiuam, de qua iam dictum est, seruanda est proportio tributi ad personas, quibus imponitur, & haec proportio vocatur forma tributi, pertinetque ad iustitiam distributiuam respectu communitatis, sed redundat in commutatiuam respectu singulorum. Non est enim iustum, ut oes equaliter soluant, sed iuxta facultatem, & conditionem vniuscuiusque; plus n. à diuite, quam à paupere exigendum est, ceteris paribus. Vnde fit, ut iuxta proportionem, quam persone inter se seruant quoad facultatem, seu conditiones alias requisitas ad tributum, seruanda sit proportio inter eas in impositione tributi, & haec est proportio distributiua iustitiae. Et ita declaratur haec conditio à D. Thoma 2. q. 63. ar. 4. Est autem talis proportio necessaria, ut à nullo subdito plus exigatur, quam iuste possit, & debeat contribuere, & quoad hoc resultat aequalitas commutatiuae iustitiae. Atque hinc etiam est necessaria proportio ad res super quas imponitur tributum: quas vocamus materiam tributi. Nam si imponatur super rem immobilem, non debet excedere quantitatem moderatam, consideratis fructibus eius, & laboribus, ac expensis, quae circa illam fiunt: nam si in hoc tributu sit nimis onerosum, plane erit iniustum. Si autem imponatur super res mobiles, quae venduntur, & emuntur, vel arte fiunt, obseruari debet ne tales sint huiusmodi res, vel tantum, & tam magnum tributum, ut redundet in maius onus pauperum & artificum, aut mercatorum, quam possint sustinere commodè, ad vitam, & familiam sustentandam.

Atque ex hac conditione inferunt multi, iniusta esse vectigalia, quae pro rebus, quae ad proprium usum portantur, imponuntur, solumque imponi posse in rebus, quae causa negotiationis deferuntur, sicut statum est in l. vniuersi. & l. omnium. C. de vectigal. & idem habetur in l. 5. tit. 7. par. 5. Ita tenet Caiet. verb. vectigalia, & hac ratione addit duas conditiones necessarias ad iustitiam tributi, sc. ut materia sit apta ad illud; haec autem non est apta materia. Ratio est, quia in ea non seruatur forma debita, & iusta distributio oneris impositi per tributum: nam si imponatur in rebus necessarijs ad proprium usum, pauperes plus grauantur, quam diuites. Quia radix vsus (ait Caiet.) est indigentia, & ita qui magis indiget, magis vsitur. Et pauper, qui est oneratus silijs, pluribus rebus indiget, & ita plus soluit ex vectigalib. Et haec videtur fuisse antiquorum opinio, ut Glos. & Hostien. in c. super quibusdam, & sequitur Summa Pisan. & Sum. Confessor. & Driedo. l. 2. de

1. Adiustitiam tributi necessaria est forma, seu proportio.

D. Thom.

Mulsi censent iniusta vectigalia quae ad proprium usum portantur imponuntur.

Caiet. Glossa. Hostien. Pisan. Driedo.